

INTÉZKEDÉSI TERV

Egészségügyi kártevők elleni védekezés és azok hatékonyabb visszaszorítása érdekében, valamint az igénytelen életmód elleni felzárkóztatási cselekvési program – intézkedési terv

1. A család (szülők, gyermekek):

Feladatai, lehetőségei a tetvesség megszüntetése érdekében:

- *a lakás rendjének, a személyi higiénia folyamatos biztosítása,*
- *a megelőzés egyik leghatékonyabb tényezője a szülői gondoskodás!*
- *a személyes tapasztalatának hiánya miatt a szülő gyakran nem veszi észre, ha a gyermeke az óvodából, az iskolából vagy a nyári táborból tetvesen érkezik haza, ezért a közösségbe tetvesen engedi el.*
- *fel kell figyelni arra, ha a gyermek (különösen a füle körül) gyakran vakarja a fejét.*
- *kellő gondot kell fordítani a rendszeres hajápolásra, a hajmosásra és fésülésre, ellenkező esetben a hajra került fejtetű könnyen és gyorsan elszaporodhat.*
- *a gyermek tisztálkodásának, fésülködésének rendszeres ellenőrzése nagyon fontos. Legalább heti gyakorisággal át kell vizsgálni a gyermek haját, nincs-e benne élő tetű vagy serke.*
- *a szükséges kezelések otthoni elvégzése,*
- *rendkívül fontos annak megállapítása is, hogy a tetves személy a tetvességet kitől kaphatta meg, illetve kinek adhatta tovább, tekintettel arra, hogy akitől kapta, attól ő vagy más újra megkaphatja, akinek pedig ő adta tovább, attól visszakaphatja!*

2A. Berentei Általános Iskola (Gyenesné Kovács Enikő igazgató):

Előzmények:

Az iskolánkban évek óta visszatérő probléma a fejtetvesség. Vannak olyan családok, akiknél kisebb-nagyobb megszakításokkal rendszeresen előfordul. Eddig tett intézkedéseink a tetvesség megszüntetésére:

- Védőnővel való napi kapcsolattartás
- A pedagógusok azonnal jeleznek az iskolavezetés felé. Szülői értekezleteken a védőnő tájékoztatta a résztvevőket a megfelelő óvintézkedésekről
- A gyermekek gondviselőit a védőnő értesíti, szükség esetén azonnal lekezeli a gyermek haját
- Amennyiben a szülő otthon végzi el a kezelést, mielőtt iskolába jönne, a védőnőnél kell ellenőrzésre jelentkeznie
- Sajnos több tanuló esetében a hiányzás a kritikus határt érte el mulasztások miatt
- Többször összehívtunk a notórius családok részére megbeszéléseket. (az ÁNTSZ szakembereit, a kisebbségi önkormányzat vezetőit, gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst is bevontuk). Szakszerűen ismertettük a szülőkkel az eltávolítás lépéseit, folyamatát és a

megelőzéshez szükséges teendőket. Tudatosítottuk bennük, hogy az otthoni környezet fertőtlenítése elengedhetetlen

- A védőnőtől a rászoruló családok ingyen tetűirtó szert kaphatnak.
- A területi Gyermekjóléti Szolgálat felé is jeleztünk.
- A bizottsági üléseken többször megbeszélés tárgyát képezte e probléma, közösen kerestünk megoldásokat. Akkor abban láttuk a lehetőséget, hogy a családok részére az önkormányzat által negyedévente adható támogatás egy részét természetben kapták volna meg (fertőtlenítő szer, tisztító szer, tisztálkodási szer, stb.)

Sajnos az évek alatt tett próbálkozásaink csak ideig - óráig jelentettek megoldást. Azt tapasztaltuk, hogy a szülői odafigyelés alább hagyott a tünetmentes időszakban. A családok részéről többször ért minket támadás, az iskolát okolták a fejtetvesség miatt, illetve köztük is konfliktusok alakultak ki.

Megoldásnak egyértelműen az tűnik, hogy a problémás családok lakásainak higiénias állapotát kellene felmérni, s lehetőség szerint a család bevonásával fertőtleníteni a helyiségeket, a ruházatot, ágyneműt, stb.

Lehetőség szerint ugyanabban az időben kellene ezt elvégezni az érintett családoknál, a visszafertőzés elkerülése érdekében.

Továbbá tudatosítani a szülőben, hogy kötelessége gyermekét családban gondozni, nevelni és a gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket - különösen a lakhatást, étkezést, ruházattal való ellátást -, valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutást biztosítani. Ezt amennyiben önerejéből nem tudja megtenni, úgy a felé nyújtott segítséget fogadja el.

2B. Berentei Hóvirág Napköziotthonos Óvoda (Orosz Jánosné mb. intézményvezető):

A megbeszélésen elhangzottakra hivatkozva az intézkedési tervhez kapcsolódva az óvoda a következő dolgokat tudja felvállalni a fejtetvesség megszüntetése érdekében:

- Folyamatosan kapcsolatot tartunk a település védőnőjével, szükség esetén megteszük a jelzést felé.
- Szülői értekezletek alkalmával meghívott vendégként szerepel és tájékoztatja a szülőket az alapvető higiénés dolgokról, felhívja a szülők figyelmét a közösségekben előforduló fertőző betegségekre, problémákra, esetlegesen a teendőkre.
- Ha a védőnő látogatások alkalmával kiszűri a gyermekeket, a továbbfertőzés miatt jelzünk a szülőnek és kérjük, hogy a lehető legrövidebb idő alatt vigye haza gyermekét az óvodából és kezdje meg a fertőtlenítést.
- A szülő kérésére elkülönített helységben megtörténhet a kezelés, mivel az óvoda is rendelkezik irtószerral.
- Javaslatot tudunk tenni különböző irtószerek beszerzésének lehetőségéről (pl. elektromos fésű)

- A rendszeressé vált problémát jelezzük a Gyermekjóléti szolgálat illetve az önkormányzat illetékes emberei felé.
- A gyermek újbóli fogadása a védőnő kontroll vizsgálata után, igazolással történik és ezután fokozottabb figyelemmel kísérjük az érintett gyermeket.

3. Védőnő (Harzsóné Üveges Szilvia):

Helyzet ismertetés, értékelés (előzmények):

Jelenleg három család – két berentei és egy alacsikai -- gyermekeinél észlelem folyamatosan a problémát a tanév kezdete óta. A két berentei család gyermekei esetében már az előző tanévek során is többször észleltem a fejtetvességet. Mindkét család különböző intenzitással mutatott együttműködést felém: hozták a gyerekeket szűrésre a kezeléseket követően (gyakran tetvesen), átmenetileg volt tetűmentes időszak, elfogadták az ingyenes irtószert, kikölszönzik a tetűfésűt stb. A gyermekek védelembe vannak véve, a gyermekjóléti szolgálat alapellátás keretében gondozza, ezen családokat.

A családok szegényes körülmények között élnek. Mindkét családban életvezetési, életmódbeli tanácsokkal látom el a szülőket (pénz beosztása, hitelezés, dohányzás/alkoholfogyasztás, környezet tisztasága, személyi higiéné stb.) melyek életmódjukban, körülményeikben hozhatna változást.

Tények, amik nehezítik a fejtetvesség megszüntetését:

- *A folyamatos szűrések alkalmával van más család gyermeke is, akiket kiszűrtem, akár többször is, de nem állandó jellegű a probléma.*
- *Nagyon nehéz megítélni, bebizonyítani, hogy melyik gyermek hozza be a közösségbe a fejtetűt. Sokszor utólag jeleznek a szülők, hogy kezelték gyermeküket, vagy én veszem észre egy korábbi tetvesség nyomait – így ezek a gyermekek nincsenek a közösségben kiszűrtek között (nem tudom jelenteni a Népeü-i Int felé, hiszen már nem áll fenn a tetvesség a szűrés idejében).*
- *Vannak olyan gyermekek, akik nem a helyi közösségekbe járnak, de érintkeznek a helyi közösség gyermekeivel! (barátok, összejárnak a családok stb.)*
- *Más településről a helyi közösségbe járó gyermekek családjával nincs közvetlen kapcsolatom.*
- *A felnőtt lakosságot, a gyermek rokonságát (más település) nem tudom ellenőrizni (kivéve, ha kéri), így a közösségbe járó gyermekek bárholman behozhatják a fejtetvességet.*

Lehetőségeim a fejtetvesség megelőzésében, visszaszorításában:

Körzeti munkám mellett az iskola- és óvoda-egészségügyi feladatok ellátását is végzem. Ennek részét képezi a közösségbe járó gyermekek hajának ellenőrzése is.

A gyermekek hajának ellenőrzését az Országos Epidemiológiai Központ 3. Módszertani levele a tetvesség elleni védekezéséről (Epinfo 19. évf. 2. különszám, 2012.08.10.), az Egészségügyi törvény, valamint a 18/1998. NM Járványügyi rendelet utasításai, állásfoglalásai szerint végzem.

- A tanév elején, majd negyedévente kötelező szűrővizsgálat elvégzése (szeptember, január, április hónapokban), arról jelentés készítése a kistérségi Népegészségügyi Intézet (ÁNTSZ) felé.
- Ismételt szűrésekről jelentés készítése, amennyiben háromszori szűrés során kiszűröm ugyanazt a gyermeket, akkor név szerinti jelentés is küldenem kell.
- Tetvesség észlelésekor az érintett csoport folyamatos ellenőrzésének elvégzése.

Gyakorlatban ez azt jelenti, hogy nemcsak a kiszűrt gyermekeket kell újra ellenőriznem, hanem azt a csoportot/osztályt ahová jár a gyermek. Ez gyakran az összes óvodást és iskolai tanulót jelenti, azaz kéthetente mindenkit szűrök. Esetleg, ha az előzőekben kiszűrt gyermek hiányzik az adott csoportból/osztályból, akkor a szűréssel várok, hogy a közösségben legyen, vagy többször

kell mennem az adott csoportba osztályba szűrni. Ha a pedagógus óvónő szülő fejtetvességet jelez nekem és tudok menni, azonnal szűröm az érintett csoportot. Így a törvény által előírt kéthetente történő szűréseket gyakran hetente, vagy sűrűbben végzem el.

A szűrések során az óvodai iskolai napirendhez, tevékenységekhez (dolgoztatás, óráközi szünet stb.) is alkalmazkodnom kell, ami további munkaszervezést (holidió!) igényel tőlem.

- A kiszűrt gyermekeknek szülői tájékoztatót kell átadnom a fejtetvesség tényéről, a kezelés módjáról.
- A haj szülő által történt kezeléséről egy nyilatkozatot kitöltve kell visszajutatni hozzám, amely általában nem történik meg. Ennek két oka is van: a gyermek nem adja át a papírt, vagy a szülő egyszerűen nem foglalkozik velem.
- A 2013/14-es tanévben eddig végzett szűrésekről egyetlen egy szülői visszajelzést kaptam vissza.
- Az egészségügyi törvény lehetőséget ad arra, hogy a közösség védelmében a gyermeket a szülő bejegyzése nélkül az intézményben lekezeljem, a kezelés elvégzéséről valamint a fejtetvesség észleléséről írásos értesítést adok át a gyermeknek.

A napi gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az intézményben, ha fejtetvességet észlelek, vagy a pedagógus, az óvónő jelez, amint tudok, megyek az adott intézménybe és elvégzem a szűrést szükség esetén a kezelést, ha a szülő értesíthető telefonon az intézményvezető dönt arról, hogy a gyermek hazaengedhető-e (tudnak-e érte jönni?).

A kezelésre viszont nem kényszeríthetem a gyermeket. A nagyobb tanulók már tiltakoznak a kezelés ellen – eddig sikerült őket meggyőzőm a kezelés fontosságáról.

- Amennyiben a szülő nem tesz eleget írtási kötelezettségének, akkor a gyermeket a közösségben kell kezelni.

Mindkét intézményben nehézséget jelent a kezelés diszkrétan, higiénikusan történő elvégzése (az adott helyen, ahol a kezelés történik, ott foglalkozások vannak a gyermekeknek!).

Fejtetvesség miatt nem lehet a gyermeket a közösségből kitiltani - ha elvégzem a kezelést onnantól nincs közegészségügyi vagy jogi alapja a kitiltásnak. Tehát nem kell azonnal hazaküldeni a gyermeket.

- Elhanyagolás jelzése.

A Gyermekjóléti Szolgálat felé két család esetében tettem jelzést, elhanyagolás miatt. A két család gondozásba került a Szolgálatnál is, valamint védelembe vétel is történt.

A törvényi előírásokon túl a megszüntetés érdekében megtett intézkedések:

Egészségnevelés, mint iskola-, óvoda-egészségügyi feladat része:

- Az iskolában és óvodában egészségnevelő alkalmakkor és a szűrések során mindig beszélgetek a gyermekekkel a megelőzésről, a kezelésről.

- Szülői értekezleteken részt veszek és tájékoztatom a szülőket a megelőzés/kezelés fontosságáról.

2013.01.07-én és 08-án az iskolában rendkívüli szülői értekezleten tájékoztattam a szülőket a fejtetvesség elleni védekezésről. Ennek a szülői értekezletnek a megelőzés, a fejtetvesség megszüntetése volt az egyik fő célja.

Sajnos évek tapasztalata az, hogy az érintett gyermekek szülei nem jönnek el a szülői értekezletekre.

- Az évvel során többször összehívtuk (iskola óvoda vezetője, gyermekvédelmi felelős, BCNÖ képviselője, Népeü-i Intézet (ÁNTSZ) szakembere) az érintett gyermekek szüleit megbeszélésre, hogy megoldást találjunk.

Jelenleg van olyan család, ahol ennek hatására tartósan tetűmentességet ért el a szülő, igaz folyamatosan ellenőrzöm a gyermekeket illetve, a szülő folyamatosan használja megelőzésre az irtószert (ingyenesen kiadható szert).

- Az érintett családokkal személyesen / telefonon is felveszem a kapcsolatot.

A kezelésre az ingyenes szert/ elektromos tetűfésűt felajánlom, kiadom, ha kéri. Napi gyakorlatban előfordul, hogy egy üres edény beszerzése is – amibe kimérhetem a szert -- problémát jelent a szülőnek, gyakran erről is nekem kell gondoskodnom.

Az elektromos tetűfésű kikölcsönzése szintén szervezést igényel részemről, hogy ki tudjam adni illetve visszavenni a szülőtől. Jelenleg mindkét érintett családban használták már a fésűt—a tapasztalatuk szerint jó a készülék, de a serkék eltávolítására nem alkalmas.

- Az önkormányzat családgondozójával és szociális ügyintézőjével együtt is meglátogattuk az érintett családokat, életvitelbeli, higiéniai tanácsokkal láttuk el őket. Környezettanulmányt készítettek.

- Az alacskai védőnőnek telefonon jeleztem és kértem az érintett család segítségét abban, hogy a kezelések megtörténjenek. Információim szerint az érintett alacskai család szintén egy sokgyermekes, nehéz anyagi és rossz szociális körülmények között él.

- A kazincbarcikai Népeü-i Intézet (ÁNTSZ) munkatársait megkértem, hogy a jelenleg érintett két családhoz menjünk ki, tájékoztassák a szülőket a szülői kötelességükről, illetve a Népeü-i Intézet (ÁNTSZ) által megtehető lépésekről. A családok meglátogatása: 2013.10.21-én történik.

Az általam elvégezhető feladatokat megtettem a tetvesség megszüntetésének érdekében, sőt a törvényi előírásokon túl is igyekszem minden lehetőséget kihasználni arra, hogy célt érjek. De meg kell érteniük, hogy a védőnői munka fő feladata a várandós- és csecsemőgondozás, nővédelem, iskola- és óvoda-egészségügyi feladatok elvégzése, ami sajnos a tetvesség elleni küzdelem miatt lassan háttérbe szorul!

4. Családsegítő, gyermekjóléti szolgálat Kb (Tátrai Ildikó):

A *Gyermekjóléti Szolgálat* családgondozóiként a jelzőrendszeri tagok által írásban megküldött jelzése alapján a következőképpen járhatunk el:

1.) Családlátogatás alkalmával felvesszük a családdal a kapcsolatot, majd *tanácsadás* keretén belül felhívjuk a szülő figyelmét a kialakult helyzet hatékony kezelésére. A megtett intézkedésekről minden esetben tájékoztatjuk a jelzést tevőt.

2.) Amennyiben az egészségügyi kártevők elleni védekezés nem sikeres, akkor a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója *gondozási folyamatot* kezdeményez a gyermek(ek) veszélyeztetettsége miatt.

A gondozási folyamat formái:

2.1. *alapellátás* – amennyiben a szülő vállalja Szolgálatunkkal az együttműködést, és

megfelelően kezeli a tetvességet. Gondozási tervet készít a családgondozó.

2.2. *védtelembé vétel* - amely gyámhatósági eljárási folyamatot jelent. A gyámhivatal tárgyalás során hallgatja meg az érintetteket, magatartási szabályokat írhat elő. Családi, egyéni nevelési gondozási tervet készít a családgondozó, amely tartalmazza a gyermek, a szülő, a családgondozó feladatait.

Lehetőség van esetmegbeszélés, esetkonferencia szervezésére a családokkal kapcsolatban lévő szakemberek bevonásával. Élni lehet a rendkívüli felülvizsgálat kezdeményezésével is.

Az eset összes körülményének feltárása után mérlegelendő, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezése szükséges.

- Szolgálatunk a tetvesség kezelése érdekében tanácsadó és figyelemfelhívó feladatokat lát el.
- Segítjük a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
- A kapcsolattartások alkalmával felhívjuk a szülők figyelmét a folyamatos ellenőrzésre, és a kialakult tetvesség kezelésére.
- Tanácsokkal látjuk el a szülőket, hogy hová fordulhatnak segítségért a kialakult helyzet megoldása érdekében, illetve milyen megelőző intézkedéseket kell végrehajtani a visszafertőzés elkerülésére. A családgondozó figyelemmel kíséri, hogy a szülő által vállalt feladatok megvalósulnak-e.

A *Családsegítő Szolgálat* és a *Gyermekjóléti Szolgálat* családgondozóinak lehetősége van arra, hogy közösen keressék fel a jelzett családot és életviteli tanácsokkal lássák el őket a kialakult helyzet megoldásának érdekében.

- A segítő munka folyamatában hatékonyságot úgy érhetünk el, ha a megfelelő segítségben az egész család részesül. A felnőttek aktív részvétele esetén az alakuló képességek, készségek családi mintává válnak. Ahol gyakori a visszatérő fertőzés ott általában hiányoznak a készségek a problémák megoldására, hiányzik a jövőre fókuszáló szemlélet.

- A tetűirtással kapcsolatban az egyéni esetkezelés keretében végzett személyes segítő munka során a higiénés viszonyok javítására vagy kialakítására is nagy hangsúlyt kell fektetni. A család minden tagját motiválni kell arra, hogy egészségesebb életet éljen. Ezeket, a szükséges információk biztosításával, illetve tanácsadással közvetítjük a kliensek számára.

A problémakezelési folyamat során arra számítunk, hogy a családok az egységes cselekvés eredményeként felismerik érdekeiket, és a szükséges feltételek biztosítása esetén kezelni tudják a fejtetvesség problémáját.

Bizunk abban, hogy a képviselőtestület összehangolt tevékenysége, az elfogadandó cselekvési terv, a kellő tapintattal végzett segítő munka eredményes stratégia megvalósítását teszi lehetővé.

5. Életvezetési/adósságkezelési tanácsadó, családsegítő (Kohut Amália):

Családgondozói feladatok a tetvesség megszüntetése érdekében:

- tetvesség észlelésekor a védőnő értesítése
- a problémával szenvedő felvilágosítása a megoldásról, ha kéri
- teljes körű tájékoztatás nyújtása igény szerint a lakosság részére a lakókörnyezet rendben tartásáról, illetve egyéb kötelezettségeikről,

- a szociális támogatásokban részesülő lakosok lakókörnyezetét érintő ellenőrzése, szükség esetén környezettanulmányok készítése
- segítségnyújtás háztartási napló készítésben
- kérelmek írása krízis helyzetben.
- folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, védőnővel, a szociális ügyintézővel, jegyzővel, családsegítő és gyermekjóléti munkatársakkal, valamint a településen működő intézményekkel, a fennálló problémák esetében.

Eddig megtett intézkedések szerint: ingyen kaphatnak a rászorulóknak tetűirtószert valamint térítésmentesen használják az elektromos tetűfésűt is. Diszkrécióra és gyors intézkedésre törekszünk.

6. ÁNTSZ .....

Népegészségügyi feladatok, eszközök a tetvesség megszüntetése érdekében:

- **a szakmai munka segítése, indokolt esetben hatósági lakás fertőtlenítés,**
- nyilvántartások elkészítése és vezetése, illetve a tetvesség előfordulásakor szükséges teendők szakmai irányelvei, majd a jelentések elkészítése, valamint a középtávú feladatok ismertetése.....??????????????

Kiegészítése folyamatban!

7. BKÖH szociális ügyintéző (Rózsa Melinda):

Feladatai a tetvesség megszüntetése érdekében:

- **tetvesség észlelése, jelzése esetén környezettanulmány majd intézkedési javaslat készítése,**
- **a jegyző irányításával az önkormányzati rendeletekben foglalt eszközök fokozatos alkalmazása**
- **amennyiben szükséges az érintett társszervek, munkatársak bevonása.**
- **a tapasztalatok, intézkedések dokumentálása,**

7. BKÖH jegyző:

Feladatai a tetvesség megszüntetése érdekében:

- **a feladatok koordinálása, az együttműködő hatóságok munkájának összehangolása,**
- **az önkormányzati rendeletekben foglalt eszközök fokozatos alkalmazása,**
- **súlyos elhanyagoltság esetén kiskorú veszélyeztetése miatt büntető feljelentés a rendőrségen a szülők ellen.**
- **rendszeres beszámolók, tájékoztatók a testület felé,**
- **a tapasztalatok alapján intézkedési, rendelet módosítási javaslat(ok) készítése**

8. Berente Község Önkormányzat képviselő-testülete

Feladatai a tetvesség megszüntetése érdekében:

- **a feladatok koordinálása, a felmerülő költségek fedezetének biztosítása, valamint a közreműködő önkormányzati szervek felügyelete,**
- **a segélyezési gyakorlat felülvizsgálata, a társadalmi elvárásokat teljesítőket ösztönző érdekeltségi rendszer kidolgozása,**
- **a helyi rendeletek szükség szerinti módosítása**

9. Berentei Cigány nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testülete

Feladatai a tetvesség megszüntetése érdekében:

- *a szülők, gyerekek felvilágosítása, felelősségérzetük erősítése, személyes példamutatás,*
- *javaslattevő az intézkedésre jogosult személyek, szervek felé,*
- *családok látogatása és probléma észlelése esetén jelzés a védőnő, jegyző, családsegítő felé*

10. Kazincbarcika járási gyámhivatal:

Feladatai, lehetőségei a tetvesség megszüntetése érdekében:

- *a berentei szervek jelzése, kezdeményezése alapján a hatáskörükben a szükséges intézkedések megtétele,*
- *védelembe vétel: a szülők kötelezése az elhanyagoltság megszüntetésére,*
- *ideiglenes hatályú elhelyezés: a kiskorúak kiemelése a családból*
- *súlyos elhanyagoltság esetén kiskorú veszélyeztetése miatt büntető feljelentés a rendőrségen a szülők ellen,*
- *a járási népegészségügyi szakigazgatási szerv segítségét kérni a fertőtlenítéshez,*
- *amennyiben a szülő a fertőtlenítési kötelezettségének nem tesz eleget, vagy akadályozza annak végrehajtását, a tetvesség ismételen vagy folyamatosan fennáll, a Szabs. tv. 239. §. alapján feljelentés (szabálysértési eljárás kezdeményezése)*

11. Kazincbarcika járási hivatal hatósági osztálya:

Feladatai, lehetőségei a tetvesség megszüntetése érdekében:

- *a társszervek, érintettek jelzése, kezdeményezése alapján a hatáskörükben a szükséges intézkedések megtétele (a Szabs. tv. 239. §. alapján feljelentésre szabálysértési eljárás lefolytatása (felelősségre vonás))*

Berente, 2013. október 29.

Az érintett szervek, intézmények vezetői, munkatársai által készített alapján összeállították az önkormányzat dolgozói.

ELŐTERJESZTÉS

Berente Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2013. október 14.-i rendkívüli ülésére

Egészségügyi kártevők elleni védekezés és azok hatékonyabb visszaszorítása érdekében cselekvési program – intézkedési terv elfogadásának kezdeményezése

Tisztelt Képviselő-testület!

A 2013. szeptember 26.-án a Képviselő-testületi ülésen felvetett kérdésre, hogy a tetvesség visszaszorítására milyen hathatós - akár „kényszer”- intézkedésre van lehetőség megvizsgáltuk.

A családok az általános higiénés szabályok betartásával, a fej, a haj rendszeres átvizsgálásával és megelőző kezelésekkkel tehetnek a fejtetű ellen. Amennyiben a védőnő tetűt talál, úgy ezen az alapon kényszerintézkedést nem lehet alkalmazni. A szülői kötelesség elmulasztására lehet felhívni a figyelmet, és panasszal élni a családvédelmi szolgálatnál a gyermek elhanyagolása ügyében.

A népegészségügyi szolgálat egyes kistérségi intézeteiben éves jelentés készül, amelyben nyilvántartásba veszik azokat, akiket ismételten vagy nagymértékben tetvesnek találtak, illetve azokat a családokat is, ahol a tetvesség többször előfordul, vagy ahol az életvitel, a higiénés viszonyok, esetleg egyéb körülmények miatt a tetvek elszaporodásának és továbbterjedésének lehetősége fokozott mértékben fennáll. Térségünkben – az esetek kisebb száma miatt – erre nem került sor az ÁNTSZ illetékese szerint.

Az egészségügyi kártevők elleni védekezés és azok visszaszorítása nem a védőnő, a pedagógus, illetve az alapellátásban dolgozók mulasztásán alapul. Azonban a probléma kezelésében mindenben segíteni kell az ezen a területen dolgozókat.

Tájékoztottam továbbá, hogy más településen hogyan kezelik a tetvességet. Megtudtam, hogy a legeredményesebb fertőtlenítést a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Mátészalkai, Csengeri, Fehérgyarmati, Nyírbátori Kistérségi Népegészségügyi Intézete támogatásával végezték el Ökörítőfülpösön. Kényszerintézkedésre nem került sor, de széleskörű összefogással 15 családnál végeztek fertőtlenítő tetűirtást.

Az ÁNTSZ munkatársai nyitottak az Önkormányzat bármilyen kezdeményezésére. Elmondták továbbá, hogy a probléma ismeretes és nem egyedi. A tisztasági feltételek hiánya miatt, kampányszerű intézkedéssel nem lehet elérni folyamatosan fenntartható állapotot, viszont a probléma komplex kezelésével van esély a tetvesség megszüntetésére.

Röviden ismertetném a jogi szabályozást:

A gyógyító megelőző hálózat ez irányú kötelezettségeit az 1997. évi CLIV. (egészségügyi) törvény, valamint a háziorvosi/házi gyermekorvosi, az iskola-egészségügyi és a járványügyi rendeletek írják elő. [4/2000. (II. 25.) EüM rendelet (háziorvosi/gyermekeorvosi rendelet) 4. §; 1. § (2) és (3) bekezdése, a 11/1999. (V. 14.) EüM rendelettel módosított 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet (iskola-egészségügyi rendelet), valamint a 18/1998. (VI. 3.) NM (járványügyi rendelet)].

A 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet 37. § (2) bekezdése értelmében: „Minden egészségügyi, szociális és oktatási dolgozó, aki az elvégzett vizsgálatok során tetvesség fennállását észleli, vagy

arról tudomást szerez, köteles annak megszüntetéséről haladéktalanul gondoskodni. Amennyiben ezt a tetvesség mértéke, jellege, vagy bármi más ok miatt hatáskörében nem tudja biztosítani, köteles az esetről a kistérségi népegészségügyi intézetet tájékoztatni, amely a tetvetlenítést elvégzezteti.”

Az 1997. évi CLIV. (egészségügyi) törvény 73. §-a kimondja:

73. § (1) A betegséget terjesztő vagy egészségügyi szempontból káros, miniszteri rendeletben meghatározott rovarok, rágcsálók irtásáról, és a madarak távoltartásáról a terület, épület tulajdonosa, illetve kezelője rendszeresen gondoskodik. A terület, illetve az épület használói az irtást tűrni kötelesek.

(2) Az emberi test felszínén, felhámjában, és a szőrzetben élősködő izeltlábúak irtása, a ruhanemű fertőtlenítése az érintett személy, illetve közvetlen képviselője feladata. Ha ezen személyek irtási, fertőtlenítési kötelezettségüknek nem tesznek eleget, akkor hivatalból az egészségügyi szolgáltató vagy egészségügyi államigazgatási szerv képviselője jár el. Az egészségügyi szolgáltató vagy egészségügyi államigazgatási szerv képviselője által végzendő, az emberi test felszínén, felhámjában, és szőrzetében élősködő izeltlábúak irtásának, illetve a ruhanemű fertőtlenítésének tűrésére az érintett személy köteles.

153. § (1) bekezdése kimondja: A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében biztosítja a 73. § (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását.

A törvényi előírás alapján az önkormányzat védőnöje folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát. Együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai szintekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

Berente Község Önkormányzatának a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvény végrehajtásáról szóló 6/2011.(III.24.) önkormányzati rendelet szerint:

7. § (1) Az Szt. 35. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a bérpótló juttatásra illetve az Szt. 26. §-a alapján megállapított szociális ellátások tekintetében a jogosultság egyéb feltételeként a képviselő-testület a kérelmező vagy jogosult számára, az általa életvitelszerűen lakott lakás vagy ház lakóköznyezete rendezettségének biztosítására

a) a helyi környezet védelméről, a közterületek és ingatlanok rendjéről, a település tisztaságáról szóló 13/2001.(XI.07.) önkormányzati rendelet 3.-7 §-aiban, az ingatlanok és közterületek tisztántartására – a lakóingatlan használójára – vonatkozó előírások,

b) a lakáson belül higiénikus állapot biztosításához szükséges kötelezettség (különösen: takarítás, mosás, mosogatás, fertőtlenítés, tisztasági meszelés) teljesítését írja elő.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben foglaltak teljesítéséhez szükséges anyagokat (pl. mosószer, fertőtlenítőszer, mész illetve falfesték) a kérelmező vagy jogosult a család jövedelméből nem tudja megvásárolni, úgy részére az R. 20. §-a alapján természetbeni (a szükséges anyagok biztosításával) rendkívüli segílyt kell nyújtani.

22. § Háztartások támogatása

(1) Az R 33. §-ában megfogalmazott jövedelemhatár alatti háztartásban élők után a családfenntartó ((közüzemi díjakat fizető családtag) negyedévente, a negyedév első hónapjának 15.-éig 60.000.- Ft/háztartás összegű pénzbeli támogatásra vagy tartozás jóváírásra jogosult.

amennyiben a háztartásban élőknek az önkormányzat felé nincs lejárt határidejű tartozása.

(2) Az önkormányzat felé lejárt határidejű tartozással rendelkező családtagok után járó támogatás a családtagok az önkormányzattal szemben fennálló tartozásainak csökkentésére fordítandó. A támogatás lejárt határidejű tartozás feletti része készpénzben kifizethető, a feltételeknek megfelelő, jövedelemnyilatkozatot kitöltő és a jövedelemigazolásokot leadó családfenntartó részére.

(3) Azon családok részére ahol – közegészségügyi hatóság, a védőnő illetve az önkormányzati intézményvezetőjének jelzése alapján – ismételten közegészségügyi probléma (pl. fejtetvesség, stb.) fordul elő, a támogatás természetbeni juttatás (különösen: fertőtlenítőszer, tisztítószer, irtószer) illetve szolgáltatás formájában is nyújtható.

Összegzés:

Közismert tény, hogy a fejtetvesség évről-évre visszatérő jelenség a gyermekközösségekben, az általános iskolákban és az óvodákban, így Berentén is. Az egyre fokozódó problémát jelentő fejtetvesség előfordulási aránya évek óta változatlan, pozitív irányú változás nem mutatható ki.

Ebben a munkában az iskola-egészségügyi hálózat (védőnő/orvos), Népegészségügyi Szakigazgatási Szervek munkatársai, és a szülők mellett, jelentős szerep hárul a pedagógusokra, nevelőkre is. Az eredményes munkához az orvos/védőnő, a Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv szakembere, a szülő, a pedagógus, a gondozó és a nevelő szoros együttműködése nélkülözhetetlen.

Tájékoztatom, hogy az egészségügyi kártevők elleni védekezés és azok visszaszorítása eredményesebbé tétele érdekében felvettem a kapcsolatot a Kazincbarcikai Járási Hivatal vezetőjével illetve a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Edelényi, Kazincbarcikai, Ózdi Kistérségi Intézete Tisztifőorvosával.

Mindezekre figyelemmel javaslom, hogy a testület a soron következő ülésén tárgyalja meg ezt a problémakört az érintett szakemberek bevonásával és készüljön egy cselekvési ütemterv a probléma átfogó kezelésére.

Az ütemterv tartalmazza a résztvevő hatóságok nevét és azok konkrét feladatait.

Így például:

- ÁNTSZ szakmai tájékoztató a fejtetvességről,
- védőnői értesítés szülőnek gyermeke tetvessége esetén,
- kimutatás a tetvesség elleni védekezésben az iskola-egészségügyi hálózat által végzett tevékenységről,
- tájékoztatás a lakókörnyezet rendben tartásáról, illetve egyéb kötelezettségeikről,
- a szociális támogatásokban részesülő lakosok lakókörnyezetét érintő ellenőrzése,
- a szociális rendelet felülvizsgálata, a segélyek adott célra történő felhasználási arányának javítása, valamint a közösségi elvárások és az egyéni kötelezettségek minél nagyobb arányú teljesítése, betartatása,
- a védelembe vett gyermekek esetében a kirendelt családgondozó rendszeresen és következetesen ellenőrizze az egyéni nevelési-gondozási tervben foglaltak betartását. Ha a szülő vagy a gyermek nem működik együtt, haladéktalanul kezdeményezni kell a védelembe vétel felülvizsgálatát és más gyermekvédelmi intézkedés megtételét,- végrehajtás értékelése stb.

Berente, 2013. október 14.

Fortuna János jegyző